

Välkommen till Åland på Sommarmöte 29–31 juli!

Foton: Visit Ålands mediabank

Detta Sommarmöte har vi förlagt till ett verkligt populärt turistresmål. Torsdag 30–fredag 31 juli tar vi emot er i Mariehamn för en bussrundtur med gårds- och turistbesök. Vi besöker några diversifierade åländska gårdar med typiska produktionsinriktningar och efter vägen stannar vi till vid några av de mest kända sevärdheterna.

Program

**Anmäl
senast 28 juni**

Torsdag 30 juli

- 08.45 Avfärd från hamnen i Mariehamn
- 09.15–10.15 **Grannas Äppel** – äppelodling och juicetillverkning. Åland är Finlands äppelträdgård. Klimatet är gynnsamt med många soltimmar och en höst som dröjer sig kvar länge.
- 10.30–11.30 **Bolstaholms gård** – köttdjur och försäljning av köttprodukter. Gården har 40 hektar betesmark för sina 50 biffkor av rasen Charolais. Allt kött som produceras säljs direkt till kund.
- 12.15–13.30 Lunch i **Smakbyn**. Under samma tak samsas Smakbyns Krog, Bod, Konferens och Bränneri och ett stenkast därifrån ligger Kastelholms Slott som är en välbevarad medeltida slottsruin.
- 13.45–15.00 **Östergårds Mjök** – 300 kor och Ålands största mjölkgård med ambitionen att minst 80 % av fodret ska vara odlat på Åland.
- 15.15–16.15 **Bomarsunds fästningsruiner** – historia från Krimkriget. Uppfördes efter 1809 av den ryska krigsmakten som en viktig utpost mot väster.
- 17.00 Åter i Mariehamn
- 19.30 Gemensam middag på Park Alandia Hotel i Mariehamn

Fredag 31 juli

- 08.00 Avfärd från Mariehamn
- 08.30–09.30 **Söderbergs i Ämnäs** – grönsaks- och bär-odlare med jordgubbar, hallon och vinbär men även majs och plantor.
- 09.45–10.45 **Ekströms i Ingby** – mångfacetterad verksamhet med 30 suggor, 20-talet dikor, 20-talet hotellkvigor och odlar hästhö, potatis, majs samt foder till de egna djuren.
- 11.00 Åter i Mariehamn. Fri tid med möjlighet att besöka exempelvis Sjöfartsmuseet och museifartyget Pommern innan Viking Amorella avgår 14.25.

Praktisk information

Alternativ 1: Förbokat paket för 40 personer

Vi har förbokat resa hos Viking Line för 40 personer vari ingår:

- Resa från Stockholm **29 juli kl. 17.30** med **Viking Cinderella** till Mariehamn, 3-rätters middag 18.00 i Seaview Dining, 2-bäddshytt insides och frukost innan landgång.
- Trerätters middag på Park Alandia Hotel i Mariehamn.
- Natt i dubbelrum med frukost på Park Alandia Hotel.
- Hemresa **31 juli kl. 14.25** med **Viking Amorella** som anländer 18.55 till Stockholm.
- Alkoholhaltiga drycker ingår ej.

Pris och anmälan

Priset för ovanstående paketresa med transporter, hotell och måltider är 2 000 kr för vuxna och 1 600 kr för barn upp till 9 år med tillägg på 650 kr för enkelhytt/enkelrum.

Bussanslutning i Mälardalen till och från terminalen i Stockholm kostar 140 kr. Bussen på Åland med guide bekostas av Svenska Vallföreningen.

Anmälan vill vi ha oss tillhanda senast 28 juni. Först till kvarn gäller! **Fyll i uppgifterna i anmälingstalongen på sista sidan och skicka till Lars Jakobsson.**

Betala samtidigt aktuell summa till Svenska Vallföreningen, Plusgiro 72 27 23-4 eller Bankgiro 108-9705. Vid ev. avbokning som görs senast 14 dagar innan avresa återbetalas 75 % och vid avbokning 3-14 dagar innan återbetalas 50 %. Vid senare avbokning görs ingen återbetalning.

Om Åland

Åland är ett självstyrt och enspråkigt svenskt landskap i Finland med sin egen flagga, den blåbottnade korsflaggan med sitt gul/röda kors. Åland har också egna frimärken, egna registreringskyltar och en egen toppdomän (.ax). Sammanlagt bor 28 500 personer på Åland fördelade på 16 kommuner. Av dem bor cirka 11 000 i Ålands enda stad, Mariehamn. Staden grundades 1861 och är idag centrum för näringsliv och politik. Här ligger också Ålands regering som kallas landskapsregeringen. I öriket räknas sjöfart, handel, banksektor, jordbruk och livsmedel till de viktigaste näringarna. Särskilt sjöfarten har alltid varit viktig för Åland och ingen annan näring har nog präglat ålänningarna så mycket som den. Unikt för Åland är den orörda skärgården och de vackert slipade klipporna som får sin röda färg från den åländska rapakivgraniten. Med sina 6 500 öar erbjuder Åland en övärld där havet alltid är nära. Åland har flest soltimmar i Norden från maj till augusti.

Alternativ 2: Boka och betala enskilt

Kan ni inte bestämma er en månad i förväg eller föredrar annat sätt att resa kan ni fortfarande ansluta i Mariehamn 30 juli kl. 8.45 för studieresan och middagen på kvällen. Ni bokar och betalar själva resa m.m. till och från Mariehamn samt övernattning i Mariehamn. Lunch på torsdagen samt middag betalar ni också själva men anmäl deltagande till Lars Jakobsson enligt nedan senast en vecka innan för plats i bussen samt lunch- och middagsbokning. Vi vill också särskilt välkomna våra medlemmar på Åland att anmäla sig på detta sätt.

Boka t.ex. på Vikinglinjens hemsida www.vikingline.se där det även går att boka övernattning. Vi rekommenderar i första hand Park Alandia Hotel, där vi bokat middagen. Det går också att boka på telefon 08-452 40 00. Avbokningsreglerna är generösa och med ett avbeställningsskydd för 50 kr kan man avboka så sent som ett dygn innan avresa och man får då tillbaka betalningen, även för hotell, så när som kostnaden för avbeställningsskyddet och ev. expeditionsavgift. Det finns andra färjealternativ till och från Åland, t.ex. Eckerölinjen från Grisslehamn och Vikinglinjen från Kapellskär samt Tallink Siljaline från Stockholm. Det är högsäsong och risk att det är fullt på båten och hotellen så boka redan nu!

Resa till och från

Anslutningsbussar till och från Viking Cinderella finns från t.ex. Jönköping, Karlstad och Härnösand och därutöver finns privata matarbussar som kan ansluta till dessa orter. Till och från Viking Amorella är bussanslutning begränsad till östra Mälardalen varför ni måste se upp om ni anmäler er till gruppresan eller i övrigt tänker ta Viking Amorella hem. Naturligtvis kan man ta sig till och från Stockholm på annat sätt, privat och kollektivt. Bilparkering finns i P-hus i anslutning till Vikingterminalen i Tegelvikshamnen, Stockholm, pris 120 kr/dygn eller på Folkungagatan 161, pris 50 kr/dygn.

Kontakt och hjälp

För vidare information och hjälp, kontakta Lars Jakobsson, tel: 070-648 27 22, e-post: lars.blyberga@outlook.com

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2015.

Manusstopp	Utgivning
Nr 5 18 aug	11 sep
Nr 6 18 sep	16 okt
Nr 7 20 nov	18 dec

Redaktionskommitté: Nilla Nilsson-Linde, ansvarig utgivare, tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsson-Linde@slu.se

Gun Bernes, tel: 090-786 87 44, e-post: gun.bernes@slu.se

Red. o layout: **Irene Persson,** tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 400 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

”Framtidens nya vallkoncept!”

Välkommen till oss på Borgeby & Brunnby!

www.scandinavianseed.se

Blåusern som proteingröda

Under två år jämfördes flera olika lusersorter med varandra och med rödklöversorten Titus. Försöken var placerade på Rådde gård, Hushållningssällskapet Sjuhärad och på Rössberga gård, Floby. Här presenteras några resultat för fyra lusersorter och rödklövern Titus från försöksåret 2012 på Rådde.

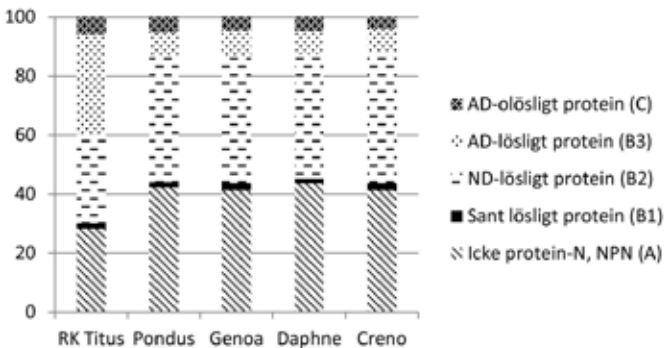
Proteinkvalitetsbestämning i lusersorter

Lusersorterna SW Pondus, Genoa (ursprung Nordamerika), Daphne (ursprung Frankrike) och Creno (DLF-Trifolium) jämfördes med rödklöversorten SSD Titus och utvärderades med avseende på proteinkvalitet. Proteinkvaliteten analyserades enligt ”The Cornell Net Carbohydrate and Protein System”. Det sanna proteinet delas då in i buffertlösligt protein (B1), neutral detergent (ND)-lösligt protein (B2), acid detergent (AD)-lösligt protein (B3) och AD-olösligt protein (C). Resten av råproteinet är icke-proteinkväve (non-protein nitrogen, NPN (A)).

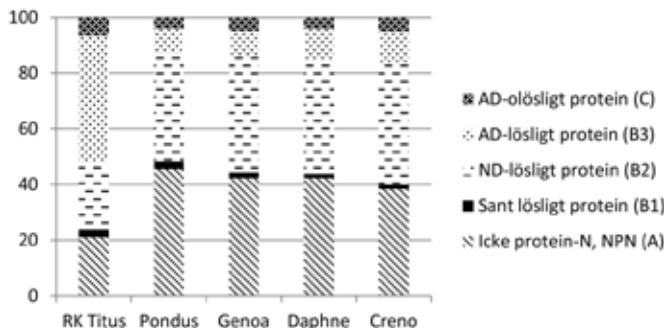
NPN kan försvinna genom vomväggen och förloras som urea via urinen om inte energi finns tillgänglig från nedbrytningen och förjäsningsen av kolhydrater, t.ex. socker, stärkelse och smältbar fiber i vommen. Buffertlösligt protein och ND-lösligt protein har varierande nedbrytning medan AD-lösligt protein bryts ner relativt långsamt och till stor del tas upp i tunntarmen. AD-olösligt protein kan inte utnyttjas alls av djuren.

Protein som är bundet till NDF men inte till ADF (B3) bryts ner långsamt under en längre tid i vommen och det passerar även vommen för att brytas ner och tas upp i mag-tarmkanalen. Detta protein är önskvärt eftersom det kan utnyttjas väl av idisslarna.

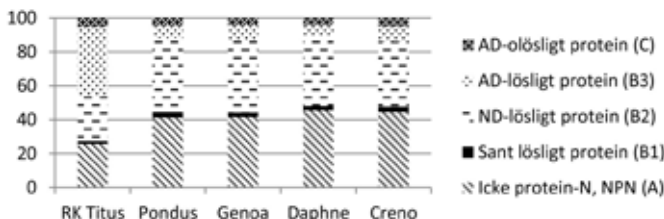
Skörd 1

Skörd 2

Skörd 3

Figur 1. Råproteinfraktioner i rödklöver (RK) och i lusersorter i första, andra och tredje skörd 2012.

Foto: Annika Arnesson

Resultat och rekommendationer

Som framgår av figur 1 fanns det mer lättlösligt NPN och vomnedbrytbart protein men mindre andel vomstabil protein i lusern än i rödklöversorten Titus. Detta påverkar ensilagens proteinkvalitet och därmed val av kompletterande grovfoder samt typ av kraftfoder som ska ingå i foderstaten. Det fanns inga skillnader i proteinkvalitet mellan lusersorterna.

Mängden skördat råprotein per hektar och år (2012) var större för dessa lusersorter än för Titus (1 790 kg jmf. med 1 092 kg), vilket främst berodde på att lusersorterna gav större ts-avkastning (8 312 kg jmf. med 5 575 kg). År 2011 var råproteinavkastningen större, 1 916 kg, och det var ingen skillnad mellan lusern och rödklöver.

Råproteinhalten i baljväxterna 2012 varierade i de olika skördarna från 19 % till 25 % i lusern och från 16 % till 24 % i RK Titus. Lusersorterna innehöll mindre socker än Titus. Den lägre sockerhalten och den högre halten av NPN gör att lusern är något svårare att ensilera än rödklöver. Tillsatsmedel behöver därför användas för att förbättra utnyttjandet av proteinet hos idisslare.

Elisabet Nadeau, SLU, Inst. för husdjurens miljö och hälsa/Hushållningssällskapet Sjuhärad, tel: 0511-671 42, e-post: elisabet.nadeau@slu.se

Jan Jansson & Ola Hallin, Hushållningssällskapet Sjuhärad, tel: 0325-61 86 14, e-post: ola.hallin@hushallningssallskapet.se

Lantbruket på Åland

Lantbruket på Åland domineras av spannmåls- och specialodling. Växtodlingen står för 60 % av lantbrukets intäkter. Typiskt för de åländska lantbruken är att man satsar på flera produktionsgrenar inom samma lantbruksföretag. Medelarealen för de aktiva brukningsenheterna på Åland är knappt 19 ha jämfört med 28 ha i hela Finland. Åland präglas av ett mosaikartat landskap där åkrarna finns insprängda mellan berg och skog. Medelarealen på åkerskiften är därför liten, 1,06 ha. Till de åländska lantbruken hör även skogsmark som i medeltal är 35 ha per brukningsenhet. Special- och trädgårdsväxtodlingen har en betydande roll. Tillsammans står de för 52 % av lantbruksintäkterna. Åland är känt för sina äppelodlingar. Äpple odlas på ca 180 ha fördelat på ett 90-tal odlare. Husdjurskötsel bedrivs som huvudproduktion på 35 % av gårdarna och inkomsterna från husdjursproduktionen står för 40 % av hela lantbrukets bruttointäkter, varav 25 % kommer från mjölkproduktionen. Den producerade mjölken förädlas på ett lokalt mejeri till konsumtionsmjölk, ost och smör. Köttproduktionen domineras av ungtjursproduktion. Dikoproduktion samt svinuppfödning finns i en mer blygsam omfattning.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

Posttidning **B**

Avs: Hushållningssällskapet

Box 5007, 514 05 LÅNGHEM

Grattis Henrik och Viktoria!

Foto: Britt-Marie Jafner

Titeln Årets Vallmästare har delats ut för 13:e gången och vi gratulerar årets pristagare, Henrik Wahlberg och Viktoria Luttu Wahlberg, Luttugården, Soukolojärvi, Övertorneå. De fick ta emot utmärkelsen vid Växa Sveriges stämma i Stufvenäs utanför Kalmar.

Viktoria och Henrik har väl utarbetade strategier för sin vallproduktion genom hela kedjan. Grovfodret lägger inte bara grunden för de 70 årskorna utan också för de 120 tjurar som föds upp på gården. En bra vallskörd är avgörande för ekonomin, speciellt om man inte odlar egen spannmål.

Förstaskörden (före midsommar) i fjol höll 11,5 MJ och 165 g råprotein (rp), andraskörden (+5 veckor) 11 MJ, 175 g rp samt tredjaskörden (+6 veckor) 11,2 MJ, 159 g rp.

Juryns motivering

”Att flera år i följd lyckas med att ta tre vallskördar i Norrbotten med god avkastning samt mycket bra och jämna värden imponerar. Midnattssolen laddar gräset och tillsammans med noggrannhet, målmedvetenhet och ett stort intresse för vallfrågor ger detta ett koncept för framgång. Fortsättning följer – på Luttugården summeras varje års erfarenheter – för att där går det alltid att göra allting bättre!”

Tävlingen arrangeras av tidningarna Husdjur och Nötkött, Växa Sverige i samarbete med Svenska Vallföreningen, husdjursföreningarna och SLU.

Britt-Marie Jafner, Växa Sverige, tel: 010-471 09 42,
e-post: britt-marie.jafner@vxa.se

Bästa försäkringen för ett bra grovfoder är en nyetablerad vall. Vi har produkten som passar just din produktion.

www.lantmannenlantbruk.se

13:40

Anmälan till Svenska Vallföreningens sommarmöte 29–31 juli

skickas till Lars Jakobsson, Blyberga 526, 705 98 Lillkyrka alternativt e-post lars.blyberga@outlook.com
(Det går även att ringa in eller SMS:a uppgifterna till tel: 070-648 27 22).

Summa SEK

Jag anmäler (antal)à 2 000 kr ochà 1 600 kr upp till 9 år till **Sommarmötespaketet** enl. **Alt. 1**

Jag anmäler (antal)vuxna ochbarn upp till 9 år **endast till torsd. och fred. program** enl. **Alt. 2**

Namn/födelsedatum* Namn/födelsedatum*

Namn/födelsedatum* Namn/födelsedatum*

Adress

E-post Telefon (mobil)

Eventuell specialkost

Önskar bussanslutning à 140 kr från och till.....(se under Resa till och från)*

Önskar (antal) dubbelrum och enkelrum (+650 kr) på färjan och hotellet.*

* Gäller endast **Alt. 1**

Totalt